

[Helle Degn]

Udenrigsministeren har i sin redegørelse gjort meget ud af den svære balance mellem økonomisk vækst og social fremgang. Jeg er enig med ministeren i, at begge hensyn skal tilgodeses. Det fremgår jo også af loven om internationalt udviklingsamarbejde. Jeg vil dog gerne understrege, at hensynet til de fattigste befolkningsgrupper må være det bærende i enhver bistandsindsats. Grundlaget for forbedringer i de fattigste befolkningsgruppers situation er bl. a. økonomisk vækst. Det, vi i endnu højere grad end nu må nå frem til, er, at den samlede bilaterale bistand kan anvendes på en så fleksibel måde, at begge hensyn tilgodeses ved aktiviteter, der understøtter og supplerer hinanden.

Jeg forstår, at ministeren vil nedsætte et sagkyndigt udvalg til at kulegrave principperne for den danske bistand. Jeg håber, udvalget vil tage gave/lån-problematikken op, så vi kan få dets vurdering af, i hvilken form bistanden mest effektivt tilgodeser begge hensyn. En realistisk bedømmelse af betydningen og konsekvenserne af en ny økonomisk verdensorden erhvervs- og beskæftigelsesmæssigt i Danmark må være en anden væsentlig opgave for udvalget.

I indsatsen for de dårligst stillede befolkningsgrupper vil jeg gerne se kvindeproblematikken givet en høj prioritet. Blandt det materiale, der forelå til kvindekongressen i København i sommer, var en rapport fra FN's generalsekretær om effektiv mobilisering af kvinderne i udviklingsprocessen. Det var deprimerende læsning. Lad mig bare give et par eksempler.

Kvindernes beskæftigelsessituation forringes, fordi anvendelsen af kapitalintensiv teknologi trænger kvinderne ud af arbejdsmarkedet. På uddannelsesområdet er der fremgang med hensyn til pigers og kvinders uddannelse, men udbygningen kan ikke følge med befolkningstilvæksten, og det kniber voldsomt med uddannelsens kvalitet og sammensætning. På sundhedsområdet er der store klasseforskelle og store forskelle mellem by- og landområder. Når vi tilrettelægger programmerne, glemmes kvindernes traditionelle ansvar for sundhedsområdet og derfor også deres viden. Denne bør inddrages.

Vi må lægge megen vægt på, at vores udviklingsbistand støtter bestræbelserne for at få kvinderne med i udviklingsprocessen. Det kan ske ved, at vi iværksætter projekter, der

direkte retter sig mod en forbedring af kvindernes situation, og navnlig ved, at vi generelt integrerer kvindeaspektet i udviklingsaspekterne.

På det seneste har modstanderne af u-landsbistanden hentet ammunition i Myrdals udtalelser om u-landsbistandens fallit – sammenkædet med rigsrevisionens gennemgang af en række u-landsprojekter. Ministeren har i redegørelsen sagligt tilbagevist Myrdals kritik punkt for punkt, og jeg er helt enig i, at Myrdals udtalelser ikke rækker ved grundlaget for vores u-landsbistand.

Derimod har Myrdaldebatten afsløret meget hykleri. Det er hykleri, at de, der helst så bistanden omsat til erhvervsstøtte, nu fremstår som forargede over, at bistanden ikke i alle tilfælde er nået ud til de fattigste befolkningsgrupper. Fik de deres vilje med hensyn til bistandens tilrettelæggelse, vil bistanden simpelt hen aldrig nå ud til de fattigste, men alene blive en bistand til dansk erhvervsliv. Det skal også understreges, at nødhjælp i sig selv ikke skaber en udvikling. Det er hykleri at tage Myrdal til indtægt for, at vi skal nedskære bistanden eller standse væksten i bistandsbevillingerne. Myrdal selv understreger netop, at u-landenes fattige skal hjælpes. Det er alene formen, han har angrebet.

Rigsrevisionens gennemgang og statsrevisorernes bemærkninger er også blevet brugt i argumentationen mod vores bistand. Der skal naturligvis være orden ved anvendelsen af u-landsbistanden, men rigsrevisionen og statsrevisorerne kan ikke fuldt ud anvende de revisionsmæssige kriterier, de bruger i Danmark, som et grundlag for at bedømme hele u-landsbistanden. Man må tage de lokale forhold i betragtning. Var der ingen forskel fra Danmark, ja, så var der næppe grund til at yde den store u-landsbistand. Vi skal samarbejde med u-landene, til dels på deres vilkår, som er anderledes end vore, og vi må lære at leve med, at der kan ske fejlinvesteringer. Det gør der også i Danmark, uden at vi af den grund ophører med at investere. Men naturligvis skal vi lære af de skete fejl og stile mod et højt perfektionsniveau uden en urimeligt tung og overbureaukratisk kontrol med bistandssamarbejdet.

Jeg var glad for, at ministerens redegørelse fremlagde kendsgerningerne om et af de hårdest kritiserede projekter, nemlig bådebyg-